

**Προσφώνησις τοῦ Μακ. Πατριάρχου Βουλγαρίας καὶ Μητροπολίτου Σόφιας κ.κ.
Δανιήλ κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν [19 Ὀκτωβρίου 2026, Ἱερὰ Μονὴ Ῥίλας]**

Παναγιώτατε,

Μεγαλιώτατε,

Σεβασμιώτατοι,

Θεοφιλέστατοι,

Εξοχωτάτη κυρία Πρέσβ της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας εν Σόφια,

Σεβαστοὶ πατέρες,

Σεβασμία ἀδελφότης τῆς ἐν Ῥίλα Ἱερᾶς Μονῆς,

Ἀγαπητοὶ ἐν Κυρίῳ ἀδελφοί,

Μεθ υἱικῆς ἀγάπης πρὸς τὸν πανοικτίρμονα Θεὸν καὶ τὸν θαυμαστὸν Αὐτοῦ θεράποντα Ἰωάννην, τὸν πρῶτον μοναχὸν καὶ εὐκλεῆ οἰκήτορα τῆς μεγάλης ἐρήμου τῆς Ῥίλας, πατέρα τοῦ ὀρθοδόξου βουλγαρικοῦ μοναχισμοῦ καὶ κτίτορα τῆς περικαλλεστάτης ἱερᾶς ταύτης μονῆς, καθηγητὴν καὶ διδάσκαλον ἡμῶν ἐν τῇ πίστει καὶ θερμὸν οὐράνιον πρεσβευτὴν ὑπὲρ παντὸς τοῦ ὀρθοδόξου βουλγαρικοῦ γένους καὶ πάσης τῆς ἀγίας τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας, συνεκεντρώθημεν σήμερον εἰς τὴν ἀγιώνυμον ταύτην ἱερὰν καὶ σεβασμίαν μονήν, ἐνώπιον τῆς πανσέπτου λάρνακος τῶν ἱερῶν καὶ χαριτοβρύτου αὐτοῦ λειψάνων.

Προσήλθομεν διὰ νὰ μαρτυρήσωμεν ἔτι μίαν φορὰν τὴν ἡμετέραν πρὸς αὐτὸν εὐλάβειαν καὶ νὰ διατρανώσωμεν τὴν ἐνότητα καὶ τὴν ὁμοφροσύνην ἡμῶν ἐν τῇ πίστει, ἐκπληροῦντες τὴν ἱερὰν ἐκείνην Διαθήκην, τὴν ὁποίαν κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς ἐπιγείου αὐτοῦ βιοτῆς ἐκληροδότησεν ὡς παρακαταθήκη τόσον εἰς τὴν ἁγίαν ἀδελφότητα τῆς Μονῆς Ῥίλας ὅσον καὶ εἰς ὁλόκληρον τὸν ηὐλογημένον ἡμῶν λαόν.

Τελοῦντες τὴν θείαν Λειτουργίαν, ἐν κοινῇ εὐχαριστηριακῇ προσευχῇ πρὸς τὸν πλήρη ἀγάπης οὐράνιον ἡμῶν Πατέρα, τιμῶμεν σήμερον τὴν πλέον τιμωμένην ὑπὸ τοῦ βουλγαρικοῦ λαοῦ ἑορτήν, ἥτοι τὴν ἱερὰν καὶ λαμπροφόρον πανήγυριν τοῦ θαυματουργοῦ ἀγίου καὶ ἐφόρου τῆς Ῥίλας.

Γνωρίζομεν δὲ ὅτι καὶ ἐκεῖνος συμπροσεύχεται ἡμῖν ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ παντάνακτος Θεοῦ, διότι εἴμεθα ἐν μετ' αὐτοῦ καὶ παραμένομεν καὶ σήμερον ἡνωμένοι ἐν τῇ πατρῴᾳ ὀρθοδόξῳ ἡμῶν πίστει, διὰ τῆς ὁποίας λυτρούμεθα καὶ σωζόμεθα.

Ἰδιαίτεραν χαρὰν καὶ εὐλογίαν διὰ πάντας ἡμᾶς ἀποτελεῖ τὸ ὅτι κατ' αὐτὴν ταύτην τὴν σημερινὴν εὐσημον καὶ πανυπέρλαμπρον ἡμέραν ἔχομεν μεθ' ἡμῶν συμπανηρυρίζοντα καὶ συλλειτουργοῦντα τὸν ἐν Χριστῷ πεφιλημένον ἀδελφὸν καὶ ἐκλεκτὸν ἡμῶν φίλον, τὸν Αρχιεπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως καὶ Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, κ. Βαρθολομαῖον.

Ἡ ἡμέρα αὕτη ἀποτελεῖ τὸ ἀποκορύφωμα τῶν λαμπρῶν ἑορταστικῶν ἐκδηλώσεων ἐπὶ τοῖς διπλοῖς ἀγομένοις ἐπετείοις τῆς τε γεννήσεως καὶ τῆς μακαρίας κοιμήσεως τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν, Ἰωάννου, ἐφόρου τῆς Ῥίλας.

Ὁ Παναγιώτατος ἀνταπεκρίθη ἀσμένως εἰς τὴν πρόσκλησιν ἡμῶν καὶ ὁλοκλήρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς καθ' ἡμᾶς ἀγίας Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, διὰ νὰ συμμερισθῇ καὶ νὰ βιώσῃ μεθ' ἡμῶν τὴν τόσον σημαντικὴν ταύτην ἡμέραν τῆς μνήμης τοῦ οὐρανίου ἡμῶν ἀντιλήπτορος.

Εὐχαριστοῦμεν ἐκ καρδίας τὴν Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητα, ὅπως καὶ πάντας τοὺς συνοδεύοντας αὐτὸν ἐνταῦθα ἀγαπητοὺς ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφούς, ἐκφράζοντες εὐγνωμοσύνην διὰ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν φιλαδελφίαν, τὰς ὁποίας ἐκδηλώνουν πρὸς ἡμᾶς τόσον ὁ ἴδιος προσωπικῶς ὅσον καὶ σύμπασα ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία, τὸ σεπτὸν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον Κωνσταντινουπόλεως.

Ὁ ὁσιος Ἰωάννης τῆς Ῥίλας ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον καὶ ἠγωνίσθη εἰς τὸ στάδιον τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀσκήσεως κατὰ τὰς πρώτας δεκαετίαι μετὰ τὸν ἡμέτερον φωτισμὸν καὶ ἐκχριστιανισμόν. Τὸ ἅγιον Βάπτισμα ἐδέχθη ὁ εὐλαβὴς καὶ φιλάγιος ἡμῶν λαὸς ἐπὶ τοῦ ἱσαποστόλου ἡγεμόνος ἡμῶν ἀγίου Βόριδος Α' (Μιχαήλ), εἰς τὴν κολυμβήθραν τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως – Νέας Ῥώμης.

Ἐκολούθησαν ἔκτοτε ἡ ἴδρυσις καὶ ἡ πρώτη ὀργάνωσις τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας, τῆς πρωτοτόκου καὶ λίαν ἀγαπητῆς θυγατρὸς καὶ νῦν πεφιλημένης ἀδελφῆς τοῦ σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ὅλα ταῦτα ἐπραγματοποιήθησαν ἐπὶ τῶν μεγάλων καὶ ἐνδόξων προκατόχων τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος, τοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, τῶν ἀγίων καὶ μεγάλων Οἰκουμενικῶν Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως Ἰγνατίου Α' καὶ Φωτίου Α'.

Καὶ ἰδοὺ, σήμερον, ἑνδεκα αἰῶνας ἀργότερον, εἴμεθα καὶ πάλιν συνηγμένοι ἐν τῇ μίᾳ ἀληθινῇ πίστει καὶ ἠνωμένοι εἰς τὴν κοινὴν ἡμῶν ζωὴν ὡς Ἐκκλησίας τοῦ Ἀρχιποίμενος Σωτῆρος Χριστοῦ· ὁμολογοῦμεν τὴν αὐτὴν πατρῴαν πίστιν καὶ ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου μεταλαμβάνομεν ἐκ τοῦ αὐτοῦ Ποτηρίου τῆς σωτηρίας.

Τοῦτο σημαίνει ἀσφαλῶς ὅτι κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἐκείνους χρόνους οἱ πρόγονοι ἡμῶν εἰργάσθησαν οἰκοδομοῦντες ἐπὶ τοῦ μόνου στερεοῦ, ἀπαρασαλεύτου καὶ ἀκλονήτου θεμελίου, «ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Ἐφ. 2, 20).

Εἰς τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ Διαθήκην πρὸς τοὺς ὁσίους ἀδελφοὺς τῆς Ῥίλας, τὴν ἀποτελοῦσαν μίαν πολύτιμον πατρικὴν καὶ πνευματικὴν παρακαταθήκην δι’ ἅπαντα τὸν φιλόχριστον βουλγαρικὸν λαόν, ὁ ἅγιος Ἰωάννης ἐκληροδότησεν ἡμῖν τὴν ἐντολὴν νὰ φυλάττωμεν «τὴν ἁγίαν πίστιν ἁμῶν καὶ ἀλώβητον ἀπὸ πᾶσαν κακολογίαν», ὅπως ἀκριβῶς παρελάβομεν ταύτην «ἀπὸ τοὺς ἁγίους πατέρας», χωρὶς νὰ ἀναμειγνύωμεν αὐτὴν «μὲ ξένας καὶ διαφόρους διδασκαλίας». Προσέτι, προτρέπει νὰ ἰστάμεθα «καλῶς» καὶ νὰ κρατῶμεν τὰς παραδόσεις, νὰ μὴ παρεκκλίνωμεν «μήτε πρὸς τὰ δεξιὰ μήτε πρὸς τὰ ἀριστερά», ἀλλὰ νὰ βαδίζωμεν «τὴν βασιλικὴν ὁδόν».

Σήμερον, μετὰ τὴν παρεύλεσιν ἑνδεκα αἰώνων, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ ὀρθοδόξου ἡμῶν λαοῦ, παρὰ τὰς σκληρὰς δοκιμασίας τῆς πολυταράχου καὶ περιπετειώδους ἱστορικῆς αὐτοῦ πορείας, ἐξακολουθεῖ νὰ τηρῇ τὴν ἱερὰν ταύτην Διαθήκην τοῦ ἁγίου τῆς Ῥίλας.

Μία δὲ ἀπὸ τὰς ἀσφαλεστέρας μαρτυρίας τούτου εἶναι ὅτι καὶ σήμερον, εἰς τὴν ἡμετέραν ἐποχὴν τὴν μαστιζομένην ὑπὸ πνευματικῆς συγχύσεως καὶ ἐπισφαλείας, εὕρισκόμεθα ὅλοι ἐδῶ, συνελθόντες παναταχόθεν, ὁδηγούμενοι ὑπ’ αὐτῆς ταύτης τῆς θερμῆς ἀγάπης καὶ τῆς ζεούσης ἡμῶν εὐλαβείας πρὸς τὸν θεόφθογγον ἐρημίτην καὶ ἄριστον οἰκιστὴν τῆς Ῥίλας.

Ἐκεῖνος ἄχρι σήμερον ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ὁ πνευματικὸς ἡμῶν ταγὸς καὶ ἅς σημειωθῇ ὅτι εἶναι ὁ μόνος ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀξίους ἡμῶν προγόνους, τὸν ὁποῖον σύμπας ὁ ἀγιόφιλος ἡμῶν λαὸς ἀπεκάλεσεν ὁμοθυμαδὸν οὐράνιον αὐτοῦ προστάτην καὶ θεῖον ἔφορον.

Ὁ ὁσῖος Ἰωάννης τῆς Ῥίλας καὶ ἡ θεοσκέπαστος ἱερὰ αὐτοῦ μονὴ ἀποτελοῦν δόξαν καὶ τιμὴν εἰς τὸ διηνεκὲς διὰ τὸν ὀρθόδοξον βουλγαρικὸν λαόν, ἀλλὰ εἶναι ἐν ταύτῳ κτῆμα καὶ ἀγλαΐσμα τῆς καθ’ ὅλου τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας, διότι ἡ δόξα τοῦ ἐρημίτου τῆς Ῥίλας ἔχει πρὸ πολλοῦ ὑπερβῇ τὰ ὅρια τῆς ὀρθοδόξου Βουλγαρίας.

Καίπερ τυγχάνων ἡμέτερον καύχημα ὡς οὐράνιος πρεσβευτὴς καὶ θερμὸς ἄρωγὸς πάντων τῶν φιλαγίων αὐτοῦ συμπατριωτῶν, ὁ θαυμαστὸς ἀσκητὴς καὶ οἰκῆτωρ τοῦ ὄρους τῆς Ῥίλας προσεύχεται ἀπαύστως ὡς οὐρανοπολίτης ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Παντοκράτορος Πατρὸς ἡμῶν ὑπὲρ πάσης καρδίας πιστευσούσης τῷ Κυρίῳ, δεομένης τῆς ἄνωθεν βοηθείας καὶ ἐκζητούσης τὸ θεῖον Αὐτοῦ καὶ μέγα ἔλεος. Διὰ τοῦτο δὲ δοξάζεται εἰς ὀλόκληρον τὴν οἰκουμένην ὡς κοινὸν ἡμῶν θεῖον ἐγκαλλώπισμα. Ἄς εἴμεθα ἅξιοι τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.

Μὲ ἰδιαιτέραν ἀγάπην, βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην καὶ προσευχητικὴν συμπαράστασιν ἀπευθυνόμεθα σήμερον καὶ πρὸς τὴν σεβασμίαν μοναστικὴν ἀδελφότητα τῆς ἐν Ῥίλᾳ Ἱερᾶς Μονῆς. Ὑπὸ τὴν πνευματικὴν καθοδήγησιν καὶ τὴν σοφὴν ἐπιστάσιν τε καὶ πρόνοιαν τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου κ. Εὐλογίου, ἡ ἀδελφότης συνεχίζει τὴν ζωὴν

καὶ τὰς παραδόσεις τοῦ ἱεροῦ παμβουλγαρικοῦ τούτου προσκυνήματος, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὸ κέντρον καὶ τὴν ζῶσαν καὶ κτυπῶσαν πνευματικὴν καρδίαν ὁλοκλήρου τῆς ὀρθοδόξου Βουλγαρίας.

Μελετᾶτε καὶ μιμεῖσθε, ἀγαπητοὶ πατέρες καὶ συμμαστοὶ τῷ Ὁσίῳ, εἰς τὸν ἀσκητικὸν ὑμῶν βίον τὸν θαυμαστὸν ἀγῶνα καὶ τὰ παλαίσματα τοῦ πρώτου καὶ αἰωνίου ὑμῶν καθηγουμένου, τοῦ ὁσίου Ἰωάννου τῆς Ῥίλας, φυλάττετε καὶ τηρεῖτε τὴν Διαθήκην αὐτοῦ καὶ διδάσκετε ἀναλλοιώτους καὶ ἀπαραχαράκτους τὰς αἰωνίους ἀληθείας καὶ τὰς ἀρετὰς τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως, τὰς ὁποίας φιλοστόργως καὶ φιλοτέκνως παρέδωκεν ἡμῖν ὁ ἐν ὄρει τῆς Ῥίλας ὥσπερ ἥλιος ἐλλάμπας, Ὁσιος πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης.

Καὶ νὰ ἔχητε βεβαίαν καὶ σταθερὰν τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ ἐν Ὁσίοις ἐπαναπαυόμενος Χριστὸς ὁ Θεὸς θὰ ἐνισχύσῃ ὑμᾶς κατὰ πάντα καὶ θὰ ἐξακολουθῇ νὰ διατηρῇ τῇ θείᾳ Αὐτοῦ χάριτι καὶ εὐδοκίᾳ ἀσινῇ καὶ ἀβλαβῇ τὴν καθ' ὑμᾶς ἱερὰν μονὴν ταύτην, καθὼς καὶ σύμπασαν τὴν ἁγίαν ἡμῶν Ἐκκλησίαν, διότι ἐξ αὐτῆς ταύτης ἀνέτειλεν καὶ διέλαμψεν τῷ κόσμῳ ὁ θαυμαστὸς θεράπων Αὐτοῦ Ἰωάννης, οὗ ταῖς λιταῖς καὶ ἱκεσίαις θερμῶς καὶ πανευλαβῶς προσπίπτομεν.

Παναγιώτατε,

Ἡ χαρὰ τῆς σημερινῆς πανηγύρεως γίνεται ἀκόμη μεγαλυτέρα, καθὼς σήμερον συμπληροῦνται πεντήκοντα ἑπτὰ ἔτη ἀπὸ τὴν εἰς πρεσβύτερον χειροτονίαν Σας. Τὴν 19ην Ὀκτωβρίου 1969, εἰς τὸ καθολικὸν τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης, ἐχειροτονήθητε πρεσβύτερος ἀπὸ τὸν ἀοίδιμον γέροντά Σας, μητροπολίτην Χαλκηδόνος Μελίτωνα.

Μὲ ἀδελφικὴν ἀγάπην συμμεριζόμεθα τὴν συγκίνησίν Σας καὶ εὐχαριστοῦμεν μαζὶ τὸν Θεὸν διὰ τὸ πολύτιμον δῶρον τῆς ἱερωσύνης. Εἶναι μεγάλη εὐλογία ὅτι ὁ Κύριος μᾶς ἠξίωσε νὰ συλλειτουργήσωμεν μετὰ τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν, ἐδῶ, εἰς τὴν ἱερὰν μονὴν τῆς Ῥίλας, ἐνώπιον τῶν τιμίων λειψάνων τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Θαυματουργοῦ.

Εὐχόμεθα ὁ Μέγας Ἀρχιερεὺς Χριστὸς, διὰ τῶν πρεσβειῶν τοῦ ὁσίου, νὰ Σᾶς χαρίζη ὑγείαν καὶ πνευματικὴν δύναμιν, νὰ Σᾶς στηρίξῃ μὲ τὴν χάριν Του καὶ νὰ Σᾶς ἀξιώνῃ νὰ συνεχίζετε διὰ πολλὰ ἀκόμη ἔτη τὴν καρποφόρον διακονίαν Σας εἰς τὴν ἁγίαν Του Ἐκκλησίαν.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς καὶ πρεσβευτοῦ ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ ἐν Ῥίλᾳ τοῦ Θαυματουργοῦ καὶ πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος ἐν ὁσίοις στεφανωθέντων καὶ διαλλαμψάντων θεραπόντων Αὐτοῦ, ὁ Θεὸς ἐλεῆσαι καὶ σῶσαι πάντας ἡμᾶς!

Εἴη ἡ ἐορτὴ αὕτη χαρμόσυνος τοῖς πᾶσι!